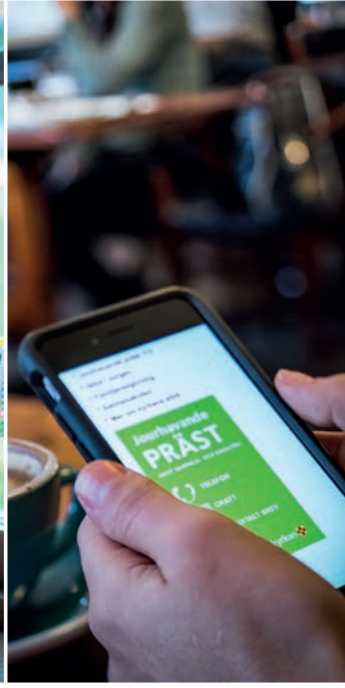

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

Svenska kyrkan Skellefteå pastorat 2019-2023

”

*Människor möts, i livet som det är.
Och delar evangeliet
i närvaro, öppenhet och hopp,
tills hela Guds skapelse är befriad.*

Innehåll

Presentation av Skellefteå Pastorat	4
Så vill vi arbeta som kyrka – pastoralt program.....	6
Samverkan	12
Flerspråkig kyrka	12
Ansvarsfördelning mellan pastorat och församlingar	13
Övrigt.....	13
Begravningsverksamhet	15
Utvärdering.....	15
Slutsatser omvärldsanalys	15
Slutsatser barnkonsekvensanalys	16

Presentation av Skellefteå Pastorat

Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som tillsammans med den världsvida kyrkan tror på en närvarande Gud som skapar, befriar och ger liv för alla människor. Kyrkans och Bibelns centrum är Jesus Kristus och den befrielse som tron på honom ger hela mänskligheten.

Kyrkans världsvida uppdrag är att i varje tid leva i Guds närvarande kraft här och nu. Alla är inbjudna att vara med och därigenom bidra till hela skapelsens harmoni i vår tid. Svenska kyrkan har ledorden närvaro, öppenhet och hopp för alla verksamheter.

Skellefteå är idag en stad med framtidsdrömmar. Svenska kyrkan i Skellefteå pastorat omfattar fem samverkande församlingar, som finns både i centralorten och närliggande orter i kommunen. Tillsammans med ytterligare fem angränsande församlingar omfattas hela Skellefteå kommun till ytan. Den kristna tron har i långa tider präglat bygden och bidrar aktivt i kommunens arbete för medmänsklighet, framtidstro och en hållbar framtid.

Pastoratets fem församlingar har drygt 39 000 medlemmar. Församlingarnas tretton kyrkor, och tolv kyrkogårdar, sommargårdar och många bönhus, utgör samlingsplatser för alla som vill vara med att dela liv och tro.

Församlingarna har tillsammans en lång och inspirerande lokal historia som är angelägen att ta till vara i hela Skellefteåbygden. I Västerbotten finns ett värdefullt andligt arv. Den inomkyrkliga rörelsen EFS dominerar arvet och präglar många gemenskaper i byar och städer.

Våra församlingar

Byske-Fällfors församling

Antal invånare i församlingen: 5055. Varav tillhöriga Svenska kyrkan: 3586

Kyrkorna och bönhusen bär en historia som har präglat församlingen. Där har många funnit mening och hopp som påverkat livet och bygden. Människors livsvillkor är beroende av arbetstillfällen, skolor och barnomsorg. Många barnfamiljer bor och lever t.ex. i församlingens södra byar och i Byske. Församlingen vill vara nära som resurs för livet i dess olika skiften. Asylsökande bland oss medverkar mycket i vår glädje i att vara kyrka. Fritidsliv med sommarbesökare längs den vackra kusten, sköna byar, och fiskrik älv bidrar till att församlingslivets puls varierar över året.

Församlingen äger Byske kyrka och församlingshemmet Broselsgården, Fällfors kyrka och församlingshemmet Forsgården och Finträsk kyrka, där firas gudstjänster regelbundet. Dessutom firas gudstjänster regelbundet i Solviks kapell, och bönhus ute i byarna i församlingen.

Jörn-Bolidens församling

Antal invånare i församlingen: 3339. Varav tillhöriga Svenska kyrkan: 2177

Livet i församlingen präglas av tydlig internationell närvaro, lokalt i våra kyrkor och även i kontakterna med vår vänförsamling i Ndolage. I församlingen finns många äldre som ser kyrkan som en självklar del i sina liv, samt även människor från hela

världen i alla åldrar som möter Gud och sina trossyskon i våra kyrkor. Social utsatthet och geografiska avstånd är utmaningar men också möjligheter. Omsorg och möte med alla människor formar verksamheten. Alla ska få känna sig sedda och få möta någon som lyssnar och ges möjlighet att bidra. Under veckorna möts många människor i alla åldrar i församlingens olika mötesplatser. Nya gudstjänstformer utvecklas och nya sätt att använda lokalerna. Mötesplatser där församlingsborna får möjlighet att forma sin egen kyrka har och kommer att vara en viktig del i verksamheten.

I församlingen finns Bolidens kyrka, S:t Mikael's kyrka i Jörn, Österjörns kyrka, EFS Boliden och även EFS sommarhem Strandudden. I Bolidens kyrka och EFS Boliden firas gudstjänster 2 ggr/v. Under juli månad firas alla gudstjänster i Boliden i samarbete med EFS Boliden på Strandudden. I S:t Mikael's kyrka i Jörn firas gudstjänster 1-2 ggr/v, även där i samarbete med EFS Jörn. I Österjörns kyrka sker många begravningar, musikarrangemang, vigslar, dop och konfirmation.

Kågedalens församling

Antal invånare i församlingen: 4716. Varav tillhöriga Svenska kyrkan: 3521

Kågedalen är en expansiv bygd med inflyttning av yngre familjer. Orterna i dalen har olika karaktär. Alltifrån landsbygdsatmosfär längst in i Sandfors/Storkågeträsk till förstadskänsla i Kåge. Detta avspeglar sig församlingens liv, engagemang och verksamhet.

En kyrka mitt i samhället, mitt i människors liv. Där olika mötesplatser, allt ifrån lugnet i Bönens trädgård, middagspaus, sittgympa, gudstjänst, körsång m.m. vill öppna för återhämtning, delaktighet och mångfald. Människors olikheter möjliggör att Gud och livet blir större för oss – Tillsammans!

Våra kyrkor och bönhus står centralt i Kåge, Ersmark, Kusmark, Sandfors och Storkågeträsk som en påminnelse och en symbol för det vi är som kyrka.

Sankt Olovs församling

Antal invånare i församlingen: 20 792. Varav tillhöriga Svenska kyrkan: 14 941

Församlingslivet betyder mycket i livets alla skiften, allt från glädje till utsatthet. Tro och liv uttrycks med de språk människan fått av Gud, i sökandet efter mening, tröst, glädje och livsmod, för alla åldrar.

I församlingen finns fyra kyrkor (Sankt Olovs kyrka, Alhems kyrkan, Morö Backe kyrka och Bergsby kyrkan, som är en samarbetskyrka), tre församlingsgårdar (Sankt Olovsgården, Moröns bönhus och Erikslid) samt Tuvans sommargård med Logkyrkan. Här inbjuds till aktiviteter som många Skellefteåbor gläds över varje vecka.

Huvudkyrkan (Sankt Olovs kyrka) står som orienteringspunkt för alla som bor och arbetar centralt, eller passerar centrum. Den förknippas med högtidlighet och katedral. Alhems kyrkan associeras med naturnärhet och musik, Morö Backe kyrka och

Bergsbykyrkan med flexibilitet, familjekaraktär och idealitet samt Tuvagårdens Logkyrka med enkelhet och sommar. Utifrån detta planeras gudstjänstlivet så att gudstjänsters mångfald kommer till uttryck. I en av församlingsgårdarna (Moröns bönhus) firas också gudstjänster regelbundet.

Minst en huvudgudstjänst firas alla söndagar och kyrkliga helgdagar i församlingen. Utöver detta gläds vi över EFS-kyrkans församlingsgemenskap inne i "stan".

Skellefteå landsförsamling

Antal invånare i församlingen: 20 561. Varav tillhöriga Svenska kyrkan: 14 811

Landsförsamlingen har en lång historia och stor geografisk utbredning. I centrum finns en medeltida kyrka, Kyrkholmen i Skellefteälven och Bonnstan. Generationer har sedan 1300-talet format traditioner, stora mötesplatser och ett varmt missionsintresse. I byarna finns tolv aktiva bönhus som förvaltar bygdens väckelsearv. Sedan 1970-talet finns fem stadsdelskyrkor i centralorten varav två är samarbetskyrkor med EFS. Församlingen har idag ett rikt och varierat kyrkoliv som öppnar för många att delta i. Oavsett livssituation delas liv och tro i gudstjänst och församlingsliv. I ett föränderligt samhälle finns beredvillighet att låta nya tankar för tro och engagemang komma fram.

Så vill vi arbeta som kyrka – pastoralt program

.....
"Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift."
(Kyrkoordningen 2 avd. Inledning)

I FIN anges inriktningen för kyrkans uppgift fyra år framåt och beskrivs utifrån fyra dimensioner som går in i varandra, Gudstjänst-Undervisning-Diakoni -Mission. Vi inleder med mission eftersom den uttrycker identiteten av kyrkan. Alla fyra behövs tillsammans i allt vi gör av planering, genomförande och uppföljning.

I varje dimension finns fyra balanserande perspektiv – kvalitet, kvantitet, kontinuitet och kreativitet, med den gemensamma nämnaren som är Kristus.

"SOM FADERN HAR SÄNT MIG SÄNDER JAG ER"

Joh 20:21

MISSION

Inriktningsmål

- » Verksamheten utformas och leds av minst lika många ideella medarbetare som anställda.
- » Möjliggörarrollen för idealitet utmärker församlingarnas arbetssätt
- » Församlingarna inspirerar till tjänst i Svenska kyrkan
- » Åldersgruppen 18-30 och 30-50 år har ökat fokus.
- » Det internationella arbetet i församlingarna har stärkts.
- » Klimatpåverkan har minskat i alla våra verksamheter.
- » Bödens trädgård har utvecklats till en ekoteologisk inspirationskälla i bygden

Guds mission har kyrkor. Svenska kyrkan i Skellefteå är en del av den världsvida kyrkan, vars grundläggande uppgift är att med Jesus Kristus stå i Guds sändning till hela världen. Missionsuppdraget är att evangeliet blir bärande verklighet för hela människan – hela skapelsen.

Mission är inte att värva medlemmar utan att Guds kärleks längtan att hela skapelsen ska befrias och bli varje människas erfarenhet. Missionens kyrka är dess döpta medlemmar som i kyrka och samhälle verkar i Guds sändning. Mission är att i sin vardagliga gärning vara del av Guds tjänst för världen, att i ord och handling vittna om Guds gränslösa kärlek.

En hållbar värld för hela skapelsen är en självklarhet i Guds mission. Svenska kyrkan i Skellefteå delar missionens ansvar med hela mänskligheten att vårda skapelsen och verka för ett hållbart samhälle.

Kulturens alla uttryck välkomnas i missionens tjänst. I Skellefteå finns ett rikt kulturliv med djupa historiska rötter i våra bygder och kyrkor som vi vill ta vara på. Guds mission tar sig uttryck i bl.a. andhämtning, gemenskap, lek och allvar, framtidstro och hopp. Utomhusmiljöerna i församlingarna har potential som viktiga resurser i vårt missionsuppdrag i framtiden.

Mission är gränslös. Systerkyrkor, vänstift och vänförsamlingar är en central del även av kyrkans lokala liv. Dessa relationer hjälper oss att gå tillsammans i solidaritet, rättvisa och evangelisation i vår värld.

EFS är vår inomkyrkliga rörelse vilket utmärker mycket av församlingslivet i församlingarna. Tre av kyrkorna i pastoratets församlingar är samarbetskyrkor. EFS-föreningarna i Mobacken, Ersmark och Bergsbyn har uppdraget att i dessa kyrkor ansvara

för t kyrkans arbete i respektive område. Samarbetsavtalet med EFS Sörböle och samverkan med EFS i bönhusföreningar och EFS-kyrkan i centrala Skellefteå är viktiga i våra församlingar.

"VEM ÄR MIN NÄSTA?"

Luk 10:29

DIAKONI

Inriktningsmål

- » Arbetet bland våra utsatta har en tydlig strategi i församlingarna
- » Diakonin har tydligt fokus på barn, ungdomar och familj.
- » Diakonal samverkan har utvecklats, utifrån projektet "diakoni – tillsammans".
- » Samtal och själavård i organiserad form, enskilt och/eller i grupp, har hög prioritet
- » Alla församlingsanställda har utvecklats i möjliggörarrollen
- » Människor känner sig välkomna oavsett sexuell läggning, etnicitet, språk, tvivel, socioekonomi, kultur eller funktionsvariation

Kyrkans diakonala grundidentitet är att stå upp för allas lika värdighet, särskilt utsatta och marginaliserade. Grunden är att i Kristi efterföljd dela varandras bördor och älska varandra till nytt hopp. Detta gemensamma uppdrag präglar varje församlings arbete lokalt och globalt.

I varje medmänniska blir min uppgift som Guds medarbetare tydlig, att tillsammans bidra till tro, hopp och kärlek.

Församlingarnas skolarbete, Skolkyrkan och kyrkan på Campus är exempel på diakoni i samverkan och samarbete utifrån skolans läroplansdirektiv om varje elevs rätt till andlig hälsa.

Sjukhuskyrkan har en viktig funktion för många människor. Arbetet utförs i nära samarbete med vårdpersonalen till stöd för patienter, närstående och personal.

"BRANN INTE VÅRA HJÄRTAN NÄR HAN TALADE TILL OSS PÅ VÄGEN OCH UTLADE SKRIFTERNA FÖR OSS?"

Luk 24:32

UNDERVISNING

Inriktningsmål

- » Ett kunskapslyft i bibelns betydelse i våra liv, för alla åldrar
- » Dop- och konfirmandstatistiken ökar från nivån 2018.
- » En doppastoral 0-100 år är utformad
- » Ungdomsarbetet organiseras i Svenska Kyrkans Unga

Lärande är en livslång process där delandet av liv och tro ger möjlighet att växa som människa. Omfattande verksamhet bedrivs varje vecka bland barn och ungdomar, såväl öppen verksamhet som gruppverksamhet. Många olika mötesplatser för vuxna och barn ger möjlighet till samtal, andrum och andlig vägledning.

Undervisning vilar på två perspektiv: våra egna liv och Bibelns vägledande ord. Därför finns en växelverkan mellan dessa perspektiv alltid med i församlingens gemenskap. Det gäller allt från dopsamtalet, via konfirmandundervisningen, samtal och gudstjänsten, till sorgesamtalet.

"DE DELTOG TROGET I APOSTLARNAS UNDERVISNING OCH DEN INBÖRDES HJÄLPEN, I BRÖDBRYTANDET OCH BÖNERNA"

Apg 2:42

GUDSTJÄNST

Inriktningsmål:

- » Öppenhet, närvaro och delaktighet utmärker alla gudstjänster.
- » Andhämtning i en stressad tillvaro, för alla åldrar, utmärker gudstjänstlivet.
- » Fler söker gudstjänstens gemenskap.
- » Vissa av våra kyrkor har profilerat sig mot särskilda målgrupper eller andliga traditioner.

Gudstjänsten har två dimensioner: Alla åldrar möter Gud tillsammans för att sedan leva med i Guds kärleks tjänst för andra i vardagen. Gudstjänsten ger gåvan att få dela tro och liv så att framtidstro och livsmod stärks. Gudstjänsten görs tillsammans.

Kyrkoårets växlingar, delaktighet, olika uttrycksformer, sång, musik, bön, stillhet, natt-

wardsbord och fikabord är delar i en levande gudstjänst. Olika former av gudstjänst firas på en mängd platser under veckans alla dagar. Söndag är och kommer alltid att vara kyrkans viktigaste gudstjänstdag.

Samverkan

.....

Inriktningsmål

- » Utveckla samarbetet med Stadsmissionen i dialog med församlingarnas diakoni
- » Det ekumeniska samarbetet ska stärkas
- » Stärka relationerna, och samverkan, i civilsamhället och med kommunen

Församlingarnas samverkan inom pastoratet baseras på samsyn och viljan att utvecklas tillsammans. Detta sker uteslutande inom ramen för kyrkans grundläggande uppgift.

Församlingarna samverkar även med offentlig sektor, inom den ekumeniska familjen, ett stort antal organisationer, föreningar och grupper. Denna samverkan tar sig många olika uttryck och resulterar i en mängd olika verksamheter.

Med livet i centrum vill våra församlingar verka för fred, integration och hållbarhet i alla verksamheter, och i samverkan med alla goda krafter som delar vår värdegrund i samhället.

Flerspråkig kyrka

.....

Inriktningsmål:

- » Att möjliggöra gudstjänster och kyrkliga handlingar på finska, samiska och meänkieli och teckenspråk.
- » Självavård erbjuds på fler språk än talad svenska.
- » Internationella gudstjänster på engelska anordnas regelbundet.

Svenska kyrkan är en flerspråkig kyrka.

Förutom svenska och de nationella minoritetsspråken finska, meänkieli, samiska, jiddisch, romani samt teckenspråk finns en mängd andra språk utifrån den mångfald av nationaliteter som finns i Skellefteå. Så långt det är möjligt ska församlingarna synliggöra, erkänna och bekräfta de individer som vistas i pastoratet och talar andra språk än svenska så att alla har möjlighet att uttrycka sin tro på sitt hjärtas språk i våra gudstjänster.

Ansvarsfördelning mellan pastorat och församlingar

Det övergripande, pastoral, ansvaret ligger på pastoratsnivå medan församlingarna svarar för att verksamhet utförs. För att möjliggöra detta ansvarar kyrkorådet för ekonomi-, personal- och fastighetsfrågor.

Församlingsrådets ansvarar för den grundläggande uppgiften lokalt, med de fyra dimensionerna Gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Och att utveckla och prioritera i församlingens arbete utifrån kyrkorådets riktlinjer.

Pastoratsövergripande verksamhet bedrivs med gemensamma resurser och uppgiften att leda dessa kan delegeras till enskild församling. Pastoratsövergripande verksamheter som samordnas är (samverkande församlingar):

- » Kyrkogårdars skötsel, Bönens trädgård och utemiljöers utformning.
- » Integrationsarbete "Vän i Skellefteå"
- » Teckenspråk, minoritetsspråk.
- » Ungdomsarbete och konfirmation.
- » Bokning, kommunikation och information, personal, lokaler, stöd.
- » Sjukhuskyrkan, Skolkyrkan inkl. kyrkan på Campus.
- » Organiserad idealitet, Ledarutbildning för ideella, predikant- och kyrkvärdsutbildning.
- » Diakonisamverkan mellan församlingarna i pastoratet.

Övrigt

---

21 prästtjänster är inrättade inom pastoratet.

Grundbemanning inom församlingarna 2020-01-01:

- » Byske-Fällfors: 200 %
- » Jörn-Boliden 200 %
- » Kågedalen 300 %
- » Skellefteå lands: 600 %
- » Skellefteå Sankt Olov: 450 %

Präster i pastorats- eller kontraktsövergripande verksamheter:

- » Sjukhuskyrkan 150 %
- » Skolkyrkan 100 %.

Pastoratet:

- » Kyrkoherde 100 %

Därutöver finns:

- » Teckenspråk 50 % (projektjänst till 2020-08-30)
- » EFS-präster 300 %, på 4 medarbetare (anställda av EFS Västerbotten)

Inrättade musikertjänster i pastoratet är minst två kyrkomusiker på B-nivå, organist, (Skellefteå lands församling respektive Sankt Olovs församling). Övriga tjänster ska vara minst en kyrkomusiker på C-nivå, kantor, i varje församling.

I pastoratet firas huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar. Särskilt sammanlysta gudstjänsttillfällen sker vid högst fyra sön- eller helgdagar under året. Gudstjänster firas regelbundet i församlingarna, varav huvudgudstjänst varje söndag och nattvard minst en varje månad.

Begravningsverksamhet

.....

Begravningsverksamheten är en uppgift som utgår från det av staten delegerade huvudmannaskapet till Svenska kyrkan och konstitueras genom lagreglering. Därför utgår den verksamheten inte från församlingens grundläggande uppgift utan bedrivs parallellt i samverkan med församlingsverksamheten. Begravningspastoral – se bilaga.

Utvärdering

.....

Församlingsinstruktionen utvärderas årligen i anslutning till verksamhetsuppföljning. Utifrån församlingsinstruktionen upprättas en verksamhetsplan i pastoratet innehållande respektive församlings konkreta verksamhetsmål för att förverkliga instruktionen under åren 2020-2023. Verksamhetsplaner revideras årligen och blir så en integrerad del av utvärderingen av FIN.

Slutsatser omvärldsanalys

.....

- » Allt fler debattörer och samhällsaktörer uttrycker glädje över vår kyrkas resurser, diakonalt, socialt, historiskt och andligt. Detta har vi att förvalta med glädje.
- » Vår kyrkas närvaro och verksamhet är en stor glädje för många kommuninvånare och asylanter.
- » Medvetenheten om sociala, ekologiska och andliga utmaningar är hög i församlingarna.
- » Ideella och anställda är våra viktigaste resurser som bidrar till att vi i vår kyrka kan glädjas över den Guds mission till frihet och ansvar vi har glädjen att vara del av i vår kommun.
- » Ökat behov av undervisning och lärande, som rör alla åldrar. En strategisk plan är angelägen att ta fram, med öppenhet för olika arbetssätt i församlingarna
- » Minskade kontaktytor och försvagad relation till unga. Medlemstappet är högst bland unga vuxna. Fortsatt satsning på dop, familjesatsningar och konfirmation är angeläget.
- » Ökande psykosocial ohälsa i alla åldrar, och då behöver kyrkan fokusera resurser på

bärande och helande gemenskaper, samtalsstöd och förbön

- » Valfärden i Sverige utmanas. Diakonin behöver hålla fokus på ökad samverkan i samhället, stå på de svagaste sida och kommunicera. Kyrkans roll i kommunen behöver medvetandegöras, för att stärka samarbete och samverkan.
- » Risk för minskat bistånd till de mest utsatta. Dessa behöver Kyrkans profetiska röst och ett särskilt diakonalt stöd.
- » Kyrkan förväntas i debatter och interna samtal att ta ett stort klimatansvar. Kyrkans budskap handlar om framtidstro och hopp. Svenska kyrkans "0-visionen 2030" utmanar
- » Framtidens kompetensförsörjning i Svenska kyrkan är hotad. Vi behöver bidra genom att ge unga mer förtroende och ansvar
- » Medlemsminskningen gör att omställning av verksamhet och resurser behöver ske kontinuerligt och med omsorg. Arbeta uthålligt för en ekonomiskt hållbar kyrka och verka för större verksamhet med hjälp av den ideella kraften som finns.
- » En tillfällig positiv utveckling medlemsmässigt är väntad under de närmaste åren. Detta ger möjlighet till ekonomisk förstärkning, men minskar inte behovet att utveckla arbetet med den ideella kraften
- » Samhällsomvandlingen i Skellefteå, med bl.a. stora företagsetableringar, gör att församlingarna behöver vara aktiva i en pastoral förändring som väntar, att vara beredd att bistå i de behov som ryms i detta.
- » Kommunikation som mission är ett angeläget perspektiv de närmaste åren. Alla medlemmar ska veta vad man medverkar till i sin kyrka.

Slutsatser barnkonsekvensanalys

.....

Vi ser att barnfattigdom finns i vårt pastorat. Hur ser vi som kyrka på de familjer som till exempel väljer bort dopet på grund av att det saknas ekonomiska förutsättningar? Vi behöver erbjuda en doppel pastoral som inte belastar den enskildes ekonomi. Vi som kyrka ser inte dopet som en ekonomisk fråga men för den enskilda familjen kan det bli den avgörande faktorn i ställningstagandet dop eller inte dop.

Vi möter barn som lider av barnfattigdom, vilket ger oss anledning att fundera över kostnader för att delta i verksamheten och priser för måltider och fika (artikel 27). Artikel 4 ger oss anledning att fundera kring resursfördelningen, då vi ser att vissa delar av vårt pastorat kräver mer resurser.

En direkt konsekvens av ekonomisk utsatthet är att många barn inte får en chans till rekreation/aktivitet under sommaren. Treterminssystemet kan ge de barn och unga som inte har möjligheter att "semestra" hemifrån en god upplevelse av sommar. Vi har möjlighet att erbjuda dessa barn ett meningsfullt sommarlov och en upplevelse att dela med sig av när man kommer tillbaka till skolan. Utifrån detta perspektiv är det dock viktigt att se över tjänster, innehåll och utebliven tillsättning av tjänster i pastoratet.

Vi erbjuder både våra medlemmar men också de som inte är medlemmar möjlighet till konfirmation men det vi ser gällande ekonomiska förutsättningar kontra kostnader för olika alternativ är att alla barn inte kan välja den konfirmationsläsning de helst vill. Detta önskar vi att pastoratet uppmärksammar med tanke på artikel 2 i barnkonventionen.

Det är viktigt att lyfta skolarbetet, inte bara skolkyrkan utan även det arbete vi gör i låg-, mellan- och högstadiet. Bibeläventyret, temadagar av olika slag, punktinsatser baserat på efterfrågan från skolan känns både hedrande att de vågar fråga oss och visar på ett förtroende utifrån relationer.

Utifrån vår undersökning kan vi även se att många känner sig trygga hos oss, med oss! När de flesta undersökningar visar på ett ökat dåligt psykosocialt mående så som huvudvärk, ont i magen, irritation och dåligt humör kan vi erbjuda en trygg miljö där det finns tillfällen att prata om livet, om det som är svårt men också livets glädjeämnen. Många av dessa symtom finns hos många och ger vi möjlighet att prata om det som är jobbigt kan det vara så att fler känner igen sig, du är inte ensam i det du känner och Gud finns alltid med dig!

Underskrifter

.....

Ulrika Markgren
KYRKOHERDE

.....

Lars Forslund
KYRKOFULLMÄKTIGES ORDFÖRANDE

.....

Datum

.....

Datum

Skellefteå pastorat
Box 376, 931 24 Skellefteå
Tel. 0910-70 84 00
skelleftea.pastorat@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/skelleftea

Foto: Ikon, Pixabay, Linda Randgard

Svenska kyrkan
SKELLEFTEÅ PASTORAT

Omvärldsanalys Skellefteå pastorat 2019

Slutsatser till FIN:

- ☐ Allt fler debattörer och samhällsaktörer uttrycker glädje över vår kyrkas resurser, diakonalt, socialt, historiskt och andligt. Detta har vi att förvalta med glädje.
- ☐ Vår kyrkas närvaro och verksamhet är en stor glädje för många kommuninvånare och asylanter.
- ☐ Medvetenheten om sociala, ekologiska och andliga utmaningar är hög i församlingarna.
- ☐ Ideella och anställda är våra viktigaste resurser som bidrar till att vi i vår kyrka kan glädjas över den Guds mission till frihet och ansvar vi har glädjen att vara del av i vår kommun.
- ☐ Ökat behov av undervisning och lärande, som rör alla åldrar. En strategisk plan är angelägen att ta fram, med öppenhet för olika arbetssätt i församlingarna
- ☐ Minskade kontaktytor och försvagad relation till unga. Medlemstappet är högst bland unga vuxna. Fortsatt satsning på dop, familjesatsningar och konfirmation är angeläget.
- ☐ Ökande psykosocial ohälsa i alla åldrar, och då behöver kyrkan fokusera resurser på bärande och helande gemenskaper, samtalsstöd och förbön
- ☐ Välfärden i Sverige utmanas. Diakonin behöver hålla fokus på ökad samverkan i samhället, stå på de svagaste sida och kommunicera. Kyrkans roll i kommunen behöver medvetandegöras, för att stärka samarbete och samverkan.
- ☐ Risk för minskat bistånd till de mest utsatta. Dessa behöver Kyrkans profetiska röst och ett särskilt diakonalt stöd.
- ☐ Kyrkan förväntas i debatter och interna samtal att ta ett stort klimatansvar. Kyrkans budskap handlar om framtidstro och hopp. Svenska kyrkans "O-visionen 2030" utmanar
- ☐ Framtidens kompetensförsörjning i Svenska kyrkan är hotad. Vi behöver bidra genom att ge unga mer förtroende och ansvar
- ☐ Medlemsminskningen gör att omställning av verksamhet och resurser behöver ske kontinuerligt och med omsorg. Arbeta uthålligt för en ekonomiskt hållbar kyrka och verka för större verksamhet med hjälp av den ideella kraften som finns.
- ☐ En tillfällig positiv utveckling medlemsmässigt är väntad under de närmaste åren. Detta ger möjlighet till ekonomisk förstärkning, men minskar inte behovet att enbart utveckla arbetet med den ideella kraften
- ☐ Samhällsomvandlingen i Skellefteå, med bl.a. stora företagsetableringar, gör att församlingarna behöver vara aktiva i en pastoral förändring som väntar, att vara beredd att bistå i de behov som ryms i detta.
- ☐ Kommunikation som mission är ett angeläget perspektiv de närmaste åren. Alla medlemmar ska veta vad man medverkar till i sin kyrka.

Underlag

Skellefteå Kommun 2019

1. ANDT 2018

Följs upp i skolkontakter. Vissa tendenser att ta hänsyn till i relation till mående, andligt, socialt och själsligt.)

2. Omvärldsanalys 2016 "Klimat, miljö och hälsa"

Årets omvärldsanalys beskriver en sammansatt värld där allt snabbare förändringar ställer stora krav på kommunens flexibilitet och anpassningsförmåga. Det här året är områdena klimat, miljö och hälsa i fokus. Ny teknik lyfts fram som en möjlig lösning på flera av de utmaningar som vi står inför. Framtiden är här.

Vad ska Skellefteå göra för att möta förändringarna i omvärlden?

- Ta tillvara teknikutvecklingens och digitaliseringens möjligheter och potential i alla kommunala verksamheter.
- Bättre planering och beredskap för att förebygga och hantera framtida möjliga konsekvenser av klimatförändringarna och den ökande geopolitiska osäkerheten.
- Satsa på hållbart byggande av bostäder med flera olika alternativ och olika miljöer. Bygga konceptuellt med nya energi- och klimatsmarta lösningar och kretsloppsanpassat. Underlätta satsningar på utvecklingen av alternativa energilösningar i kombination med ny energilagringsteknik.
- Fortsatt satsning på kollektivtrafiken och på hållbara kommunikationer (Norrbotniabanan, E4, flygplatsen). Ökad samverkan och utveckling av länstrafiken.
- Ha en beredskap för att kunna ta emot, ge plats för och nyttja ny innovativ teknik i vår infrastruktur och vardag som hjälper oss att hantera utmaningarna. Vi har en bra position för att kunna agera testyta för olika nya lösningar.
- Se till att fler miljötankstationer byggs och utvecklas på fler platser i kommunen för laddinfrastruktur för elfordon, tankställen för biogas och andra alternativa framtida drivmedel.
- Marknadsföra att vi kan erbjuda både tätort och natur, utveckla Skellefteå som attraktivt för barn, utveckling av kultur, utveckla den tätortsnära landsbygden, erbjuda hållbara upplevelser.
- Vara en attraktiv plats för utveckling av "grönt" näringsliv och utveckla förutsättningarna för mer lokalt och ekologiskt producerade livsmedel samt utveckla och anpassa måltidsverksamheterna internt.
- Rekrytera nya och behålla befintliga anställda – hantera ökad sjukfrånvaro och möjliggöra för medarbetare att återhämta sig.
- Fortsätta satsa på en jämlik hälsa.

3. Omvärldsanalys 2014 – "Drivkrafter – megatrender"

Utmaningar och möjligheter för Skellefteå kommun

- Kulturens "regionala nytta" kan komma i fokus på ett nytt sätt och kan kanske länkas tydligare till arbetet med att skapa attraktivitet och tillväxt. Kommunen måste fortsatt vara med i utvecklingen när det gäller nya mötesformer, nya medier osv.

- Med allt fler medborgare som vill kommunicera på nya sätt, t.ex via sociala medier, ställer det krav på kommunen att vara närvarande för att skapa tillgänglighet och dialog med invånarna.
    - April 2019 – Kommunen fattar beslut om ny översiktsplan med 5000 fler bostäder än vad som planerats tidigare.
  - Vara en attraktiv plats att besöka och träffas på. Det behövs miljöer där människor vill träffas och umgås. En sådan plats är stadskärnan men i Skellefteå kommun finns också många andra platser som kan vara attraktiva mötesplatser.
  - Människors olikheter skapar synergieffekter. Mångfald ger grund för nya idéer och kompetenser, som kan skapa tillväxt och lokal utveckling.
  - En organiserad satsning mot rasism och främlingsfientlighet kan skapa en öppen stad och ett samhälle som arbetar aktivt för en integration av alla människor.
  - Modeller för att skapa framgångsrik integration. Mångfalden kan skapa ett växande utanförskap för de som inte har pengar, jobb, utbildning, egen bostad etc. I invandrartäta områden kan segregering uppstå vilket i sin tur kan leda till ökad kriminalitet och utanförskap.
  - Ökad oro i samhället om konflikter mellan etniska grupper uppstår.
4. Områden där Skeå växer (Uppdateras regelbundet): <https://vaxer.skelleftea.se/>
5. Kommunens hållbarhetsprogram (ett utdrag)
Skellefteås riktning mot en hållbar välfärd
Kommunens olika verksamheter bidrar på en rad olika sätt till att nå de 17 globala hållbarhetsmålen. När det gäller fokusområdena på nationell nivå är kommunen också aktiv på flera sätt.
Mål inom ramen för det kommunala uppdraget
Kommunfullmäktige sätter verksamhetsmål inom ramen för det kommunala grunduppdraget. Grunduppdraget kan delas in i fyra olika områden, som ger kommunen unika möjligheter att bidra till en hållbar utveckling:
Tillgänglighet
Finns till för alla, erbjuda insyn och delaktighet, och att det ska gå snabbt och vara enkelt att ha med kommunen att göra.
Trygghet
Välfärd och socialt skyddsnät, myndighetsutövning trygga fysiska miljöer, arbeta med säkerhet och krisberedskap.
Effektivitet
Leverera så mycket välfärd som möjligt för pengarna, och utifrån invånarnas/kundernas perspektiv utveckla kvaliteten på välfärdstjänsterna.
Samhällsutveckling
Utveckla ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.
6. Arbetsmarknadsutveckling Skeå – ingen direkt koppling i dagsläget annat än att prognosen är rätt säker på att kommunen får fler innevånare 2020 och kommer att växa åren därefter.

Lokalt i församlingarna – gemensamt och olikheter

Gemensamt för församlingarna

- Glesbygden får inte glömmas bort, delar av den växer i befolkningsantal. Andra delar minskar.

- Naturen är en stor tillgång
- Norrbottniabanans planerade byggande kommer inom 10 år att få återverkan för orten
- Etablering av flera stora företag som tex Northvolt (från 2020)
- Orter i kransområden i kommunen kan bli pendlingsorter, och detta får återverkan i alla fem församlingar de närmaste 5 åren.

Kågedalens församling:

- Inflyttningsbygd (i alla delar)
- Stor grupp lojala i medlemskap men få aktiva
- Fem ”platser” – en utmaning mellan lokalt engagemang och att verka i missionen tillsammans

Byske-Fällfors församling:

- Nya platser där medlemmar blir fler
- Yngre familjer utmärker delar av församlingen
- Identiteten i Byske är svag. Pendlingsavstånd Skellefteå och Piteå. ”Inget händer här”.
- Brukssamhälle

Sankt Olovs församling:

- Byggandet (bostäder, industri, skola)
- Det finns en stark vilja att våga satsa i församlingen

Skellefteå landsförsamling:

- Förändring nya skolor/nedläggning
- Sunnanå växer
- Landsortsdelen i församlingen har många delar fördelar och utmaningar
- Intresset för Landskyrkan ökar.
- Rotlöshet, andligt, historiskt samt identitetsmässigt, utmanar församlingen att möta detta behov
- Ökat medlemstapp

Jörn-Bolidens församling:

- Minskat befolkningsunderlag. Medlemstappet ökat de senaste åren.
- En stor asylsatsning av migrationsverket som sätter stor prägel, och mest tydligt i Jörn
- Boliden starkare
- Testanläggning för tåg prospekteras
- EFS är en stor möjlighet. Jörn har kommit längre men i Boliden finns en uttrycklig vilja att samverka mer.

Församlingarnas egna arbetsunderlag till analysen:

Byske-Fällfors församling

Efter att ha genomfört SWOT-analys både i arbetslag och församlingsråd framträder ganska tydligt att församlingens styrka är dess medlemmar. Samarbetet med flera olika andra organisationer är också mycket värdefullt. Personalen är också en styrka i våra verksamheter tillsammans med goda ekonomiska förutsättningar.

Svagheter ligger i allt för otydliga mål, bristfälliga strategier, folks fördomar och förutfattade meningar som gör det svårt att nå ”utanför kyrkan”. Vidare är församlingen fast i ”gamla hjulspår”.

Möjligheterna ligger i att vi fortfarande är så många medlemmar och att "tron är på riktigt". En stor möjlighet finns också i det ideella engagemanget som kan bidra till förankring hos medlemmarna och utveckling av verksamheter.

Välfärden i kombination med sekulariseringen framstår som det största hotet för kyrkan. Om församlingen inte är relevant och kan forma aktuell teologi/tro i vår tid förstärks detta ännu mer. Det andra hotet är "allting annat" som konkurrerar om människors tid och uppmärksamhet.

Utifrån församlingsrapporten för 2013 kan man dessutom dra en del slutsatser:

Medlemsminskningen är naturligtvis besvärande. Det är dock viktigt att konstatera att den blir ännu mera påtaglig för Byske Fällfors församling på grund av utflyttningen som är den största delen av medlemsminskningen. En faktor som vi inte kan påverka i någon större utsträckning. Däremot måste vi vidta kraftfulla åtgärder för att vända den nedåtgående dopfrekvensen. Vårt erbjudande om dop måste förtydligas och i förlängningen kan dopundervisningen i form av barnkör, miniorer, dopprogram och skolkyrkoarbete leda till att vi återigen konfirmerar majoriteten av alla ungdomar.

Arbetet med begravingar och uppföljning tillsammans med anhöriga behöver stärkas upp för att ta vara på det stora förtroende som fortfarande finns för kyrkan i de sammanhangen.

Den svikande andelen besökare vid våra gudstjänster och andra samlingar måste vändas snarast. Frågan är om vi kan hitta sätt att få kyrkans medlemmar att se kyrkans budskap och verksamhet som relevant i vår tid och i människors liv. Vi behöver erbjuda kyrkliga mötesplatser som inte uppfattas som ytterligare "sten på börda" för människor som redan har fullt upp med att få "livet att gå ihop". Det måste vara enkelt att engagera sig, och vilsamt att vara med i kyrkans sammanhang.

Jörn-Bolidens församling

Arbetsgruppen har bestått av församlingsrådet och representanter från EFS styrelser i Jörn-Bolidens församling, maj 2019, samt arbetslaget, juni 2019. Arbetet har gjorts vid Tankesmedja i maj 2019.

OMVÄRLDSANALYS

- Församlingens historia. Den äldsta tätorten i församlingen torde vara den del som nu kallas Österjörn. När järnvägen byggdes, flyttades tätorten till järnvägsstationen där nuvarande Jörn finns. Boliden är ett yngre samhälle – ett brukssamhälle som byggdes upp i direkt samband med etableringen av gruvan. Under 40-50-talet bodde det som mest uppemot 12000 personer inom relevant område. Därefter har församlingen minskat drastiskt numerärt.
- Fromhetstradition. Församlingen befinner sig i EFS-bygder, och har också påverkats av denna kyrkotradition.
- Antal kyrkotillhöriga relaterat till en folkmängd på 3520. Medlemmar i Svenska kyrkan: 2288 tillhöriga, 65 %

Församlingens vision är densamma som Skellefteå pastorats vision: Människor möts i livet som det är och delar evangeliet i närvaro, öppenhet och hopp, tills hela Guds skapelse är befriad. Denna vision samt den vision som EFS Västerbotten har: Människor och samhällen förvandlade av Jesus ramar in denna omvärldsanalys.

- *Vilka är människorna som bor och vistas på vår ort, åldersmässigt, etniskt, språkligt etc?*

Vi har en åldrande befolkning i Jörn och i byarna. Boliden är en bruksort som kännetecknas av hög omsättning av människor och med inpendling från Skellefteå. Glesbygdsproblematik i större delen av församlingen, med historiskt stor utflyttning, minskat befolkningsunderlag och minskad samhällsservice. På senare tid noterar vi dock ett intresse för husköp, kanske på grund av låga priser.

• ***Hur är situationen för barn, unga och äldre? Finns det lokala folkhälsorapporter som kan bidra med kunskap?***

Vi gör en notering, att många barn och ungdomar kommer från trasiga förhållanden och att man därmed är i behov av extra stöd. Dels handlar det om den blandade och inte sällan svåra bakgrund som asylsökande kommer från. Dels handlar det om att ett billigt boende gör det möjligt för människor med socialt utsatt eller sårbar situation att bosätta sig inom församlingen.

• ***Hur ser infrastrukturen ut? Vilka institutioner och arbetsplatser dominerar?***

Bolidens mineral med underleverantörer påverkar Bolidens centralort. I både Jörn och Boliden är dessutom äldreården och Skellefteå kommun en betydande arbetsgivare.

• ***Församlingens styrkor och svagheter, hinder och resurser:***

Styrkor:

- Ideella krafter.
- Boliden: Livskraftigt samhälle (företag, befolkning).
- Sång- och musikärbetet.
- Flyktingarbetet.
- Föreningsliv och gemenskap.
- EFS-större acceptans på båda orterna.
- Samarbete/samverkan med föreningar, företag.
- Mångkulturell församling
- Lokal personkänedom

Svagheter:

- Nykristna mitt i livet – mötesplats saknas.
- Den sociala situationen på båda orterna.
- Ekonomin.
- Geografiska avstånd.
- Större behov av resurser
- Minskat gudstjänstdeltagande.
- Samarbeta med intresseföreningar
- Att nå människor mitt i livet
- Minskat medlemstal
- Få ideella
- Begränsade personella resurser
- Visa oss i samhällsdebatter

Hot:

- Många barn och ungdomar med speciella behov.
- Sekularisering (var finns kyrkan i dagens andliga sökande?).
- Utträde

- Minskat medlemsantal
- Svårigheter att engagera frivilligarbetare
- Åldersstruktur
- Ekonomi i Pastoratet/EFS Västerbotten
- Svårt att rekrytera vid vakanser
- Samarbetet med Skolan - svårt idag.

Möjligheter:

- Ett interkulturellt sammanhang.
- Att vi ska synas i samhällsdebatten.
- Bra musikarbete.
- Samarbeta med EFS
- Samverkan med övriga organisationer
- Asylsökande
- Utveckla den verksamhet vi har idag
- Lyssna in församlingens tankar och önskemål
- Interkulturell församling
- Integration
- Modern teknik, t ex Webbpredikan, lovsång, föreläsningar, gemenskap med vänförsamlingar.
- Lokaler Svenska kyrkan/EFS Boliden.
- Tänka "VI" i t ex samarbete med andra organisationer på orterna.
- Tankesmedja
- Samarbetet fördjupas och vi har Kristi rikes tillväxt i fokus.

Kommentar av SWOT-analysen:

Styrkor:

Man ser EFS och församlingens musikverksamhet som tydliga styrkor i arbetet. Medarbetarnas lyfter fram de frivilliga resurserna, samtidigt som Församlingsrådet lyfter fram de anställda som resurser.

Svagheter:

Då behovet av hjälpinsatser är närmast oändligt på grund av det stora antalet asylsökande (650 inom församlingen som består av 2288 tillhöriga) känner man sig otillräcklig i avsikten att tillmötesgå behoven. Alla berörs i större eller mindre utsträckning av den speciella målgruppen i sina arbetsuppgifter. Mycket av arbetstiden riktas mot denna målgrupp avseende präster, diakoni, medarbetare inom barn- och ungdom. Som en konsekvens av detta blir till exempel behovet av fler insatser mot "människor mitt i livet" tydlig.

Hot:

Den höga medelåldern (särskilt Jörn och byarna) anges som ett hot, kombinerat med medlemstapp. Den ekonomiska situationen i Skellefteå pastorat samt EFS Västerbotten innebär färre tjänster och svårigheter att räkna till för människorna på orterna. Samarbetet med Skolan har blivit svårare p.g.a restriktioner från rektorerna vad gäller besök av organisationer på skolorna.

Möjligheter:

Samanställningen visar på asylverksamhet och inkludering, ideella resurser, samarbete med andra föreningar (inklusive EFS) som exempel på möjligheter.

Boliden den 11/6 2019

Församlingsrådet i Jörn-Bolidens församling

Kågedalens församling

Kågedalen är på många sätt en levande bygd med stor framtidstro. Positiva siffror både vad gäller generationsväxling och flyttnetto har gjort att Kågedalen de senaste åren ökat något i folkmängd. Inte minst är det barnfamiljer som flyttar in till huvudorten, men också till byarna runt om. Vi ser stor efterfrågan på lokaler för skolan och förskolan i hela Kågedalen, och t.ex. i Sandfors bönhus finns idag 2 avdelningar för förskolan. Skellefteå kommun har också beslutat om många nya bostäder framförallt i Kåge. Närheten till Skellefteå med goda pendlingsmöjligheter, etableringen av Batterifabriken och några stora arbetsplatser är ett par troliga orsaker. Området kännetecknas också av många små- och stora företag samt ett rikt föreningsliv både inom idrott och kyrka med många och goda ideella krafter.

Trots många positiva tecken i samhället som helhet minskar både medlemsantalet i församlingen och den kyrkliga seden, även om vi fortfarande ligger på relativt höga nivåer jämfört med riket som helhet. Under samtalen om detta har vi samlat våra tankar kring vad vi vill skall känneteckna vår församling under fem rubriker som vi ser som utvecklingsområden i Kågedalen.

UTVECKLINGSOMRÅDEN

Öppen kyrka

Kyrkan är fortfarande på många sätt ”kyrkan mitt i byn”. Men tack vare de många nysvenskarna är den också ”kyrkan mitt i världen”. Ändå finns fortfarande många trösklar, både ut och in. För att slipa ner dem behöver vi skapa ännu mer öppenhet, konkret i våra lokaler och på våra kyrkogårdar, men också i våra attityder mot varandra. En öppen kyrka präglas av nyfikenhet, respekt och dialog i våra möten med varandra.

Delaktighet

Församlingen har redan många ideella medarbetare. Men delaktighet handlar inte bara om att göra saker utan om att *känna* sig delaktig och att också få vara med och påverka. Vi vill göra det enkelt för dem som vill att vara delaktig på det sätt man själv vill. Vi hoppas genom vårt sätt att bemöta varandra att fler och fler ska kunna säga om kyrkan att det är ”min”. Vi vill fortsätta att skapa strukturer för delaktigheten och att hitta en syn på delaktighet som bygger mindre på krav och mer tar vara på människors lust, vilja och kunnande.

Barn- och ungdom

En stor del av befolkningen i Kågedalen är under 20 år och många barnfamiljer flyttar in. Här har vi redan goda mötesplatser i form av exempelvis scouter, barn/ föräldraträffar, barnkörer och middagspaus. Den stora utmaningen ser vi i att vända trenden att allt färre konfirmerar sig och den utmaningen hänger ihop med det övriga barn- och ungdomsarbetet. Vi är också stolta över vårt skolarbete och ser att det är mycket viktigt för att skapa relationer med både barn unga och med vuxna.

Gudstjänst och musik

Gudstjänsten är hela församlingens uppgift och kallelse står det i kyrkoordningen. Gudstjänstlivet i Kågedalen kännetecknas av mångfald och handlar inte bara om hur många som är där utan också på vilket sätt man är med. Vi har under några år arbetat med en

gudstjänstutveckling som präglas av delaktighet och där några av kärnvärdena är gemenskap, värme igenkännande, mångfald och vardaglighet. Detta vill vi fortsätta med och sprida.

Eftersom vi tro på att musiken och körernas plats i gudstjänsten är viktig, både som ett språk för tron men också som ett sätt att vara delaktig, vill vi gärna hitta vägar att utveckla detta.

(Nya) mötesplatser

Vi tror att relationer är centralt i människors liv. I livsnära möten finns Gud och därför behöver vi platser för dessa möten. Vid sidan av dem som redan finns vill vi bli mer synliga i olika sociala medier, för att informera men framförallt skapa dialog kring tro och kyrka. Detta ersätter inte möten ansikte mot ansikte i de smågrupper vi redan har och vill utveckla vidare. I Kusmark håller en ny mötesplats konkret på att växa fram i Frälsarkransen – bönen trädgård. Här vill vi finna former hur den kan bli en resurs för församlingens arbete med att skapa nya mötesplatser med människor kring tro och liv. I samverkan inom pastoratet kan det bli en viktig pilgrimsplats för både möten, samtal, arbete och vila.

Vilka slutsatser drar vi när det gäller de grundläggande uppgifterna?

- Vi vill nå alla i hela församlingen och därför vill vi fortsätta att fira gudstjänst och ha församlingsarbete på alla fem orterna. Men vi har en särskild utmaning i Kåge och att möta människor i åldrarna 18-50.
- Vi har låg medelålder och därför få begravningar men däremot så föds många barn som vi behöver nå med dopinbjudningar och med samtal om dopets gåva.
- Fördjupning och samtalet om tro och liv är ett prioriterat område.
- Delaktighet och ideellt arbete är ett annat prioriterat område inom alla grundläggande uppgifterna.
- Diakoni är ett område som måste fortsätta att utvecklas för behoven växer i alla åldrar. Eftersom det varit frånvaro tidvis av diakon ser vi att besöksgrupper, sorgegrupper, mötesplatser måste återtas.
- Vi vill vara en församling som präglas av ett diakonalt förhållningssätt i allt arbete och i alla möten.
- Det finns ett stort engagemang i församlingen för internationella frågor som vi måste förvalta bättre och låta bli än mer synligt.
- Mötesplatser – möten – mässor – mat – miljö är delar i vårt missionsarbete i Kågedalen.

Hur påverkar samhällets förändringar församlingsarbetet på kort och lång sikt?

- Låg medelålder är en utmaning! Vi behöver möta dem där de är, samverka med lokala aktörer; föreningar, skola, företag. Lyssna in behov och möta människors behov.
- Våga vara kyrka och att fortsätta fira Gudstjänst.

Vilka möjligheter och utmaningar syns i framtiden?

- Minskade resurser ger oss nya utmaningar att arbetet blir förankrad och bärs av församlingen. Där anställda är en resurs men det är tillsammans som vi blir kyrka.
- Det är också en möjlighet att våga vara kyrka i förändring och ta vara på delaktighet och att våga fråga oss vad som är viktigt för oss i att vara kyrka.
- Hitta samverkan och samarbete över församlingsgränser är en annan positiv utmaning för oss.

Sankt Olovs församling (2014)

Medelålder och befolkningsutveckling

Den svenska befolkningen blir allt äldre och genomsnittsåldern för en medlem i Svenska kyrkan i Skellefteå kommun är 44,7 år. År 2020 beräknas den vara 47,2 år.

Tendensen verkar förstärkas, inte minst p.g.a. allt lägre doptal och många aktiva utträden i åldrarna 20-45 år.

”Generationsväxling” (födda barn minus antalet avlidna under året) samt ”flyttnetto” (in- och utflyttning) påverkar befolkningsutvecklingen i stort.

”Generationsväxlingen” visar minussiffror, det dör alltså fler än det föds inom församlingen. Däremot visar ”flyttnettot” plussiffror. Från 77 personer år 2012 till 204 personer år 2013. Ökningen kan bl.a. härledas till Älvsbackaområdets nybyggda trähus.

Befolkningsunderlaget i församlingen har ökat, från 2004-års notering på 19 553 invånare till 2013-års notering på 20 160.

Församlingens medlemssammansättning

(OBS! Statistiken hämtad ur Församlingsrapporten. Sammanräkningen av antalet medlemmar blir inte 15 603, utan 15 945. Oklart var felkällan finns, men Församlingsrapporten har flera felkällor har det visat sig.)

Ålder:

Antal medlemmar i Sankt Olovs församling år 2013:

0-19 år 3 009 (år 2004 = 3 287 medlemmar)

20-34 år 3 225 (år 2004 = 3 644 medlemmar)

35-64 år 5 643 (år 2004 = 6 299 medlemmar)

65 år och äldre 4 068 (år 2004 = 3 734 medlemmar)

Vi kan konstatera, att den åldersgrupp som ökar är 65 år och äldre.

Arbetsmarknad

Näringslivet i Skellefteå är starkt, men relativt konjunkturkänsligt. Sedan 2002 har förvärvsfrekvensen varit högre i Skellefteå än genomsnittet för riket.

Skellefteå kommun har en någorlunda balanserad in- och utpendling. Fortfarande är dock utpendlingen högre. Betydande delar av pendlingen till Skellefteå tätort sker i realiteten inomkommunalt. Inom 45 minuter från Skellefteå ligger de större tätorterna Burträsk, Boliden, Lövånger och Byske.

En av de viktigaste åtgärderna för att underlätta den pågående generationsväxlingen inom arbetsmarknaden kommer att handla om att tillvarata kompetensen hos den växande gruppen utrikes födda samt ungdomar som idag hamnar utanför arbetsmarknaden. Ungdomsarbetslösheten är jämförelsevis hög i Skellefteå.

.....

Församlingsrådets och anställdas omvärldsanalys/omvärldsbeskrivning utifrån 6 valda samtalsfrågor samt 3 analysfrågor i materialet från Luleå stift

Val av samtalsfrågor:

1. Vilka trender i samtiden påverkar oss?
  - Kyrkotraditionen avtar (yngre har inte de traditioner som äldre har).
  - Sociala medier dominerar mer eller mindre mycket i människors liv. På gott och ont.
  - Vi har blivit mer individualister. "Jag" är i fokus och "jag" är ett projekt.
2. Hur är situationen för barn, unga och äldre?
  - Många barn engagerar sig i många olika saker. Många unga är stressade/splittrade. Skolresultaten har delvis försämrats.
  - Ökad ungdomsarbetslöshet.
  - Skolkyrkan, med sitt breda kontaktnät, är ett viktigt stöd för barn- och ungdomar i deras "vardag" = skolans värld.
  - Medelålders blir ofta bortglömda. En grupp som man skulle kunna engagera mera.
  - Äldre: viktigt hålla isär kommunens ansvar med omvårdnad och det som vi som kyrka kan bidra med i form av gudstjänster på boenden, hembesök, anordna utflykter och sammanhang för gemenskap.
3. Hur är det för människor i behov av särskilt stöd eller människor med särskilda behov?
  - Som exempel där församlingen kan göra insatser för människor i behov av särskilt stöd eller människor med särskilda behov, nämns främst Sjukhuskyrkans arbete. Tisdagsklubben (för personer med olika funktionsnedsättningar), Teckenspråksarbetet samt Skellefteå stadsmission (där församlingen ger resurser i form av personal på timtid samt kollekt) är exempel på verksamheter inriktad till dem i behov av särskilt stöd.
  - Känslan är också att antalet människor i behov av särskilt stöd i form av ekonomiska bidrag ökar. Centrala stan med tiggare är ett nytt inslag i gatubilden. De människor som på olika sätt tar direktkontakt med kyrkans personal, för att få hjälp med pengar, fortskrider. Kanske har det t o m ökat.
4. Hur ser infrastrukturen ut? Vilka institutioner och arbetsplatser dominerar?
  - Skolan: Inom mandatperioden sker förändringar inom grundskolan, som kommer att påverka verksamhet och resurser och hur de förläggs. På Getberget byggs en ny F-9-skola och Morö Backe får ett högstadium. Dessutom får Alhem, Bergsbyn, Eriksberg och Moröhöjden nya förskolor. Och vad händer med Kanalskolan...?
  - Äldreboenden: De sista åren har antalet äldreboenden ökat, främst på Morö Backe med nybyggda Ömheden och Höjden. Sedan tidigare finns Linagården, Annagården, Tor och Tryggheten inom församlingen. Äldreboendet Höken flyttades till Landsförsamlingen under 2012.
  - Arbetsplatser: Bland de stora arbetsplatserna inom församlingen kan nämnas Kommunen, Landstinget, Skellefteå Kraft samt Grund- och Gymnasieskolor. Mindre arbetsplatser, men med stor inverkan för invånarna, är Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Skebo. Finansiell verksamhet och övriga företagstjänster samt handel, kommunikationer och industrier återfinns också inom församlingen.
5. Hur ser den ideologiska strukturen ut med föreningsliv och organisationer, bygdegemenskap, kyrkor och samfund etc.?

- Församlingen – anställda och ideella - är öppen för samverkan och samarbete i mångt och mycket.
I dagsläget har man samverkan/kontakter med många kyrkor och samfund, idrottsföreningar (t. ex. Morön Bollklubb och den årliga Fotbollsskolan) och diverse föreningar (t. ex. olika loger och Lions, som årligen, i samverkan med församlingen, har avslutningsgudstjänster eller konserter i kyrkan).
  - Att verka för en hållbar livsstil och en bra livsmiljö är viktigt i Skellefteå kommuns framtidsplaner. Bl.a. är tankarna kring Fair Trade levande i kommunen. Församlingen har sedan länge verksamhet inom detta område, t.ex. genom försäljning av rättvisemärkta varor och deltagande i Fair Trade-kampanjer.
6. Är det något annat du ser som kan bidra till omvärldsanalysen?
- Sommaraktiviteterna är bra, t. ex. Tuvagården och Kvar i stan. Men det finns också "bortglömda" områden... Finns det något vi kan göra för/bland turister, t.ex. på Campingens eller Boviksbadet?

Analysfrågor:

1. Vilka slutsatser drar vi när det gäller den grundläggande uppgiften?
  - Utifrån församlingsstatistiken, så finns utmaningen i Dopet och Konfirmationen. 2013 visar dopstatistiken 54,6% döpta och konfirmationsstatistiken 32,4% konfirmerade. Det är alltså viktigt att satsa både på dem som är mellan ca 20-35 år, som är i barnafödande ålder och så småningom har tonåringar, samt tonåringarna direkt, som närmar sig konfirmationsåldern.
  - Ungdomsarbetet och livsfrågorna för unga vuxna, som lever under hårdare livsvillkor, är viktigt att prioritera.
  - Med anledning av ökad "splittring" för familjemedlemmar med många olika aktiviteter, så kan en utmaning vara att försöka hitta familjestärkande/familjegemensamma verksamheter.
  - Ekonomisk utsatthet för invandrare m.fl. Kan vi som kyrka, inom diakonin, bemöta detta – och hur i så fall? Kan vi vara en aktör i den sociala ekonomin – och hur i så fall?
  - Med åldersgruppen 65 år och äldre, som ökar, är det viktigt att församlingen kan erbjuda mötesplatser för andakt och gemenskap (och kanske en enkel lunch). Här finns det utvecklingsområden och konkreta planer finns för 2015.
  - Rörligheten har ökat. Man deltar inte där man bor, utan där man VILL.
  - Om ett Kulturhus blir verklighet: Tänk om där kunde rymmas ett EKUMENISKT RUM...
  - I all strävan efter samverkan och samarbete är det också viktigt att stärka den egna profilen. Sankt Olovs församling får inte "tappa bort" vad det innebär att vara Svenska kyrkan i centrala Skellefteå.
  - Verka för en positiv hållbar livsstil angående miljö – lokalt och globalt. Fair Trade är ett exempel på detta.
  - Termin 2 = maj-augusti. Finns det utrymme att möta "semesterfolket" där dom befinner sig?
2. Hur påverkar samhällets förändringar församlingsarbetet på kort och lång sikt?
  - Bostadsområdets struktur förändras, nya (större) skolor tillkommer, andra skolor försvinner... Flexibilitet hos arbetstagare och arbetsgivare behövs.

- Kyrkans samarbete/samverkan med olika institutioner, organisationer och arbetsplatser är oftast mycket välkommet. Tillsammans kan fler aktörer bidra till det goda samhället.
- Med åldrad befolkningsstruktur och eventuella nya boenden som tillkommer, så torde önskan om gudstjänster/sångstunder på boenden öka. (Sen vet vi inte hur länge det är självklart att vi får bedriva verksamhet på boendena...?)
- Fler sjuka torde vårdas i hemmen i framtiden, vilket ställer ytterligare förväntningar på AVIÖV.
- "Knivsta-modellen" för Skellefteå pastorat? Kyrkan som samhällsaktör i skola, äldreboende och bostäder?
- Var också vaksam på "bruset" i samhället... Vi får inte glömma bort bönen!
- Idag är det många gånger svårt att ta sig till kyrkliga samlingar, särskilt på söndagar. Om inte kommunen satsar mer på kollektivtrafiken, hur kan vi i framtiden tillgodose behovet av transport till våra aktiviteter?
- Hur kan Skellefteå pastorat bli ekonomiskt mer oberoende? Nya inkomstkällor? Starta skolor, boenden o.s.v.
- Verka för att bemyndiga de ideella och tänk på vilka lärdomar vi kan få av andra, t. ex. vår vänförsamling Ndolage i Tanzania och vänstiftet i Norwich.
- Utveckla nya informationskanaler. Tänk bredare kring marknadsföring. I en svårare ekonomisk tid är fantasin och uppfinningsrikedomen allt mer viktig!

3. Vilka möjligheter och utmaningar syns i framtiden?

- Forum för utbyte av idéer inom Skellefteå pastorat (alla behöver inte uppfinna hjulet).
- Konfirmationsuppföljning utöver Ledarutbildningen?!
- 3G-Ledarutbildningen: Hålla kvar ungdomarna efter gymnasiet. Möjliggöra fortsatt engagemang.
- Synliggöra konfirmanderna i gudstjänsterna under "lästiden".
- Mötesplatser med "låg tröskel", där folk finns som kan möta de som kommer.
- Platser för retreat (möjlighet och utmaning).
- Knyta kontakter/Samarbeta med kommunen, föreningar m.m. (möjlighet).
- Hålla kvar vid "profilen" och tron (utmaning).
- Hur når vi de som ännu ej är döpta och närmar sig 18 år? (utmaning)
- Synliggöra och konkretisera kyrkan (utmaning).
- 3G-Ledarutbildningen: Hålla kvar ungdomarna efter gymnasiet. Möjliggöra fortsatt engagemang.
- Gudstjänstdeltagandet sjunker så sakta. Det är en utmaning att vara kyrka!

Omvärldsanalys Skeå lfs

Under våren 2014 har samtal om detta förts med församlingsrådet och vid personalsamlingar.

Historia

Norrlands historia har förändrats de sista 30 åren. Istället för att ha varit några hundra år av kolonisation kan vi i dag räkna uppemot 9000 år bakåt. Luleå stift har också blivit mera mångkulturellt genom mer kunskap om dess samiska och finska historia.

Skellefteå är en ung stad och fick betala tull till både Piteå och Umeå ända fram till 1881 då stadsrättigheter erhöles. I Skellefteå församling, som det heter fram till 1913, så kommer flera starka väckelserörelser att växa fram. Läsarrörelsen som betonade varje människas rätt att ta del av det skrivna ordet och senare den rosenianska väckelsen med ett stort lekmannaengagemang.

Dessa rörelser har satt djupa spår i vår bygd och som i all norrländsk kyrkohistoria så finns också inslag av ett starkt lekmannainflytande i form av väckelser och byaböner som inte var lika vanliga eller ens tillåtna längre söderut.

Kyrkobyggnaderna och bönhusen är symboler för detta och för bygdens historia. Skellefteå landsförsamling har en särskild roll i detta då dess nuvarande gränser omger Skellefteås äldsta byggnader och historiska områden.

Nutid

Kommunens befolkning idag är ca 72 000 invånare. Av dessa bor nästan hälften i centralorten. Sysselsättningsmässigt är vård och omsorg störst med knappt 7 000 anställda medan industrin har drygt 6 000

Skellefteå är en industriregion med ett näringsliv som tydligt utvecklats utifrån skogs- och gruvnäringen. Dessutom finns en tradition av småföretagsamhet och innovationer.

Genom inflyttning och invandring har den kulturella mångfalden i Skellefteå ökat. Skellefteå var också tidigt ute med en storkommun. Den trenden kommer att fortsätta i samhället där avstånd mellan arbetsplatser och bostad kommer att öka. Större regioner samlar attraktiv arbetskraft och ger möjligheter till samverkansvinster.

I Skellefteå finns ovanligt starka kyrkliga traditioner i form av väckelser, EFS, frivillighet och andra engagemang gentemot svenska kyrkan. Traditioner som också levtt kvar i högt gudstjänstdeltagande samt kyrkliga seder runt tex midsommarfirande i Bonnstan.

Föreningsliv/ Idéburen sektor

Det kan vara meningsfullt att göra en åtskillnad mellan det traditionella lokala föreningslivet som präglas av en stor del ideella insatser av föreningens medlemmar – till exempel lokala idrottsföreningar, och de professionella idéburna organisationer som har kapacitet och finansieringsformer som möjliggör anställd personal – till exempel studieförbund, Rädda Barnen, Röda Korset men också några av de största idrottsföreningarna. Båda sortens organisationer är värdefulla i arbetet mot segregation men utifrån olika roller. Föreningslivet är traditionellt sett uppskattat som en demokratisk skolning som skapar relationer och tillit inom befolkningen, men också som en arena att förkovra sig och bidra till det gemensamma. Föreningarna är inte starkare än medlemmarnas engagemang på lokal gräsrotsnivå men innebär därför också en genuin lokal förankring på områdesnivå som en del av de större organisationerna saknar. Föreningsengagemang är generellt sett större inom resursstarka grupper och betydligt svagare i socioekonomiskt sårbara grupper och områden.

I samtal med representanter för den idéburna sektorn framkommer att många organisationer och föreningar möter individer och grupper som upplever sig ha väldigt liten möjlighet att påverka sina egna livssituationer eller samhällsutvecklingen i stort. Det kan till exempel vara funktionsnedsatta, äldre, kortutbildade individer eller personer som på grund av sin socioekonomiska situation befinner sig i en sårbar situation. Lokala idéburna aktörer kan, då de når ut, fylla en funktion som röstbärare, opinionsbildare och dörröppnare till samhällsgemenskapen för dessa individer och grupper.

De lokala föreningarna har mer eller mindre kontakt med olika kommunala förvaltningar. Ibland endast en understödjande kontakt via föreningsbidrag men även genom verksamhetsbidrag till föreningar som utför särskilda samhällsviktiga funktioner som tex kvinnojouren och Stadsmissionen. Regelrätta samarbeten mellan kommunen och den idéburna sektorn sker framförallt på lokal nivå mellan till exempel bibliotek och studieförbund. De flesta föreningar återfinns inom Fritidsnämndens ansvarsområden som också hanterar den övervägande delen av kommunens föreningsbidrag. Kulturnämnden ansvarar för bidrag till kulturföreningar och till de som vill göra offentliga kulturarrangemang och Socialnämnden ansvarar för bidragen till de som klassas som sociala och etniska föreningar. I arbetet mot segregation är det värdefullt för offentligheten att samarbeta med ett brett spektrum av idéburna aktörer utifrån olika roller och kompetenser.

Omvärldsrapport 2018 - Svenska kyrkan centralt, januari 2019:

Denna omvärldsbeskrivning tecknar konturerna kring de trender – globalt, nationellt och inomkyrkligt – som präglar det gångna året, och som Svenska kyrkan som en viktig aktör i sin samtid har att förhålla sig till. Radikala och djupgående trendbrott inträffar bara i undantagsfall och mycket av det som präglar 2018 står i mer eller mindre obruten kontinuitet med tidigare års utveckling. Men vissa förskjutningar är värda att notera: hotet mot demokratin förstärkts, trenden mot ökad jämlikheten mellan könen har mattats av och på vissa håll till och med gått i motsatt riktning, och efter några år med hög ekonomisk tillväxt skrivs prognoserna ned och osäkerheten ökar.

- Ökat behov av undervisning och lärande
- Minskade kontaktytor och försvagad relation till unga
- Ökande psykosocial ohälsa

- Valfärden utmanas
- Risk för minskat bistånd till de mest utsatta
- Kyrkan har stort klimatansvar
- Behov av att säkra framtidens kompetensförsörjning
- Arbete för en ekonomiskt hållbar kyrka

Rapportens viktigaste iakttagelser är

Klimatkrisen eskalerar och förvärras men leder samtidigt till en ökande medvetenhet och till en rad politiska och tekniska åtgärder som syftar till att stävja den. Inom Svenska kyrkan pågår ett målinriktat arbete med att ställa om verksamheten i en hållbar riktning. **Valfärden utmanas** genom växande klyftor, segregation, bostadsbrist och demografisk obalans. Utvecklingen ställer nya krav, inte bara på det politiska etablissemangen utan även på civilsamhället. Här utgör Svenska kyrkan en viktig aktör.

Antalet fördrivna i världen är större än någonsin tidigare och de humanitära behoven är skriande. Trots detta minskar globalt sett biståndet. Svenska kyrkans insamlingsverksamhet brottas med problem som minskande insamlade medel och ökande konkurrens från andra insamlingsorganisationer.

Den psykiska ohälsan ökar, inte minst bland unga och äldre, och familjelivet pressas av ökande stress. Tillgång till de "existentiella resurser" som Svenska kyrkan, men även kultur- och föreningslivet, förvaltar och förnyar är därför av central betydelse för samhällets existentiella hållbarhet. Människor i allmänhet och unga i synnerhet förlorar alltmer en levande relation till det kristna arvet. För att människor inte ska förlora tillgången till den existentiella resurs som den kristna traditionen kan bidra till gör Svenska kyrkan särskilda satsningar.

Digitaliseringen omdanar samhället i grunden. Fördelarna är många: växande kontaktnät, ökad tillgänglighet till information och kulturutbud, mer energisnål teknik. men det är också utmaningarna: ökande stress, desinformation, näthat, hot mot säkerhet och integritet. Svenska kyrkan kan både dra nytta av digitaliseringen för effektivare resursutnyttjande och spela en viktig roll i det etiska samtalet samt i att erbjuda zoner fria från ständig uppkoppling.

Kompetensbehovet. För att försäkra sig om att även i fortsättningen kunna fullgöra sin grundläggande uppgift måste Svenska kyrkan säkra den framtida kompetensförsörjningen. För detta krävs bland annat attraktiva arbetsplatser och möjligheter till personlig utveckling och fortbildning.

	Medlemmar i											
	Total folkmängd 31/12	Medlemmar i Svenska Kyrrkan 31/12	Svenska Kyrrkan föregående år	Medlems- förändring	Procentuell medlemsför- ändring	Depå barn (0-11 år)	Avtidna medlemmar	Generations- växling	Generations- växlignens påverkan på medlemstalet	Aktiva inträden (12 år och äldre)	Aktiva utträden	Utrträdens
Skellefteå kommun	72 429	51 512	52 590	-1 078	-2,0	381	731	-350	-0,7	49	574	
Bure församling (248203)	4 541	3 135	3 217	-82	-2,5	22	39	-17	-0,5	5	40	
Burrås församling (248211)	4 108	3 111	3 228	-117	-3,6	22	53	-31	-1,0	2	29	
Bycke-Fälfors församling (248207)	5 055	3 586	3 634	-48	-1,3	27	48	-21	-0,6	1	48	
Jön-Bodöns församling (248205)	3 339	2 177	2 280	-103	-4,5	9	50	-41	-1,8	2	14	
Kågeådens församling (248206)	4 716	3 521	3 603	-82	-2,3	34	42	-8	-0,2	4	31	
Lövångers församling (248210)	2 129	1 547	1 557	-10	-0,6	9	21	-12	-0,8	3	3	
Skellefteå landsförsamling (248204)	20 561	14 811	15 154	-343	-2,3	116	201	-85	-0,6	15	161	
Skellefteå S:t Olofs församling (248201)	20 792	14 941	15 105	-164	-1,1	97	211	-114	-0,8	12	183	
Skellefteå S:t Olgans församling (248202)	7 188	4 683	4 812	-129	-2,7	45	66	-21	-0,4	5	65	

Barnkonsekvensanalys

SKELLEFTEÅ PASTORAT

LINDA LUNDMARK & LISMARIE LARSSON BENGTTSSON

Inledning

”I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet”, enligt inledningen till Kyrkoordningen.

Fyra av barnkonventionens artiklar är grundläggande och vägledande principer och dessa ska alltid beaktas:

- Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Artikel 3: Barns bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.
- Artikel 6: Alla barn har rätt till liv och utveckling.
- Artikel 12: Alla barn har rätt till att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Med avstamp i Jesu ord, i kyrkoordningens förklaring av barnens särställning och utifrån FN:s Barnkonventions fyra huvudartiklar vill vi genom denna Barnkonsekvensanalys (BKA) stärka barnperspektivet i Församlingsinstruktionen (FIN) som formar vår kärnverksamhet i Svenska kyrkan i Skellefteå pastorat. Med ”barn” eller ”barn och unga” menar vi alla människor under 18 år.

Vi har hämtat kunskap och information om barns situation genom att samtala med kommunens företrädare och Migrationsverket samt hämtat statistik från Barnombudsmannen (max18.se, barnombudsmannen.se), BRIS, Luleå stifts hemsida, Folkhälsomyndighetens hemsida och Skellefteå kommuns hemsida. Personalens egen kunskap om barns situation vill vi också betona som värdefull.

1. Kartläggning

Skellefteå pastorat består av fem församlingar, Byske-Fällfors församling, Kågedalens församling, Jörn-Bolidens församling, Sankt Olovs församling och Skellefteå landsförsamling. Pastoratet sträcker sig från inland till kust och erbjuder en variation av landsbygd och stad.

Skellefteå pastorat har ca 54462 invånare. Det finns alla typer av hushåll (villa, hyresrätt, bostadrätt) och man lever både i glesbygd, by och stad.

Här finns idag 25 skolor inklusive gymnasium och friskolor. Vissa skolor har klasser som speciellt inriktar sig mot barn med särskilda behov, till exempel hörselklasser och träningsklasser.

Vår närvaro i kommunens skolor är också viktig, både i undervisningssyfte men även som viktiga vuxna i en värld där skolans personal upplever att det blir svårare och svårare att nå fram till eleverna.

En stor andel barn och unga i Sverige är tillfreds med livet. Välbefinnande, självkänsla och självförmåga skattas högre av pojkar i 15 års ålder jämfört med flickor i samma ålder. Samtidigt ökar de psykosomatiska besvären så som irritation, dåligt humör, sömnsvårigheter, huvudvärk och ont i magen. Trivseln i skolan har minskat och stressen ökat, det är fler som anser att skolarbetet ofta är väldigt svårt. Skolstressen ökar mest bland flickorna mellan 11-15 års ålder.

Det är inte förrän pojkarna kommer upp i 15 års ålder man ser en ökning av stress i skolan för dem. Detta framgår av information tagen från den stora hälsoundersökningen gjord av folkhälsomyndigheten.

(<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/s/skolbarns-halsovanor-i-sverige-201718---grundrapport/#issuu>)

I pastoratet jobbar vi just nu med att utbilda personal och förtroendevalda i HBTQ frågor för att på bästa sätt bemöta alla i vår församling!

Fältarbetarna på Ungdomens hus i Skellefteå berättar också att de ser en trend som visar på att unga idag lever ett väldigt pressat liv. Känslan är att eleverna ska prestera på topp i alla aspekter av sina liv: skola, träning, vänner, utseende, sociala medier osv.

I vårt arbete med ungdomar ser vi ofta hur användandet av mobilen påverkar ungdomar, att synas på sociala medier är a och o! Det är där deras liv finns, på gott och ont. Detta kan skapa en enorm stress för bekräftelsebehovet måste fyllas med "likes" eller "poäng". Vi ser även mobilen som en resurs för att upprätthålla kommunikation mellan oss och ungdomar och dem sinsemellan, vilket är positivt!

Föräldrar har ofta dålig insyn i dessa mötesplatser vilket gör att det är svårt att fånga upp och reda ut problem eller annat som kan förekomma där. Det är också genom dessa mötesplatser som unga lätt kan komma i kontakt med droger, nättroll, nästa festplats....

FRIS – förebyggande rådet i Skellefteå - droganeundersökning 2018 visar att alkoholkonsumtionen ökar hos de som röker och narkotikasituationen i Skellefteå är allvarlig. Det är fler i åk 9 som blivit erbjuden narkotika än tidigare år man ser också en ökning hos åk 2 på gymnasiet gällande narkotika.

Många elever upplever en ökad trivsel när de går från grundskolan till gymnasiet.

Föreningslivet ger en ökad trygghet och främjar den psykosociala miljön hos ungdomar, tyvärr tappar dessa föreningar många medlemmar mellan åk 9 till åk 2 på gymnasiet.

FRIS arbetar för att barn och ungdomar ska få en trygg uppväxtmiljö. En grundläggande tanke i arbetet är att tidigt upptäcka missförhållanden och sätta in insatser i ett tidigt skede. Fokus ligger på barn och ungdomar i åldern 12-25 år. FRIS är ett samverkansråd som består av politiker och tjänstemän från skola, fritid, kultur, sociala, kyrkan och polisen. FRIS kan sägas bestå av två ben. FRIS arbete för barn och ungdomar är det ena benet (social prevention), och Trygghetsforum är det andra (situationell prevention). (<http://www.skelleftea.se/fris>)

Det finns flera fritidsgårdar i Skellefteå pastorat. Det vi förstår efter kontakt med kommunen är att gårdar som ligger utanför centrala Skellefteå har en stabilare besöksstatistik än gårdarna som ligger på Morö Backe och Anderstorp, där besöksstatistiken varierar mycket mellan åren. Ny fritidsgård från och med 2018 är Västergård som ligger i samma lokaler som Lejonströmsskolan.

Skellefteå kommun har under 2013 mottagit 1613 orosanmälningar. Av dessa ledde 942 till utredningar och man ser från socialkontoret att anmälningarna ökar lite varje år. Den instans

som är sämst på att anmäla är barnomsorgen 0-5 år. Skolan är bäst på att anmäla. Socialkontoret uppger också att de omhändertar fler barn idag än vad de gjort tidigare och behovet av familjehem är väldigt stort. 2018 tog socialtjänsten emot 2864 orosanmälningar dessa kommer främst från skola/sjukvård och polis. De anmälningarna handlar mest om är barn som far illa, missbruk, barn som har eller kan ha bevittnat våld i hemmet och skolfrånvaro.

Vi ser barnfattigdom i Skellefteå pastorat. Hushåll med försörjningsstöd 2018 var i snitt 574st och totalt 1160st. Detta beroende på att vissa hushåll bara haft försörjningsstöd en eller ett par månader under året. Fattigdom brukar beskrivas som avsaknad av resurser som medför att man inte har den levnadsnivå som anses vara allmänt accepterad i samhället.

I Skellefteå pastorat finns det många olika folkgrupper. Det finns flera boenden för ensamkommande flyktingbarn, både kommunala och privata. Under 2018 kom det fem ensamkommande flyktingbarn till Skellefteå och totalt finns det 104 barn.

Skellefteå Pastorats projekt Barn i väntan och Barn i start handlar om att jobba med pedagogiska kurser för barn och föräldrar i väntan på asylbesked och för de som redan fått uppehållstillstånd.

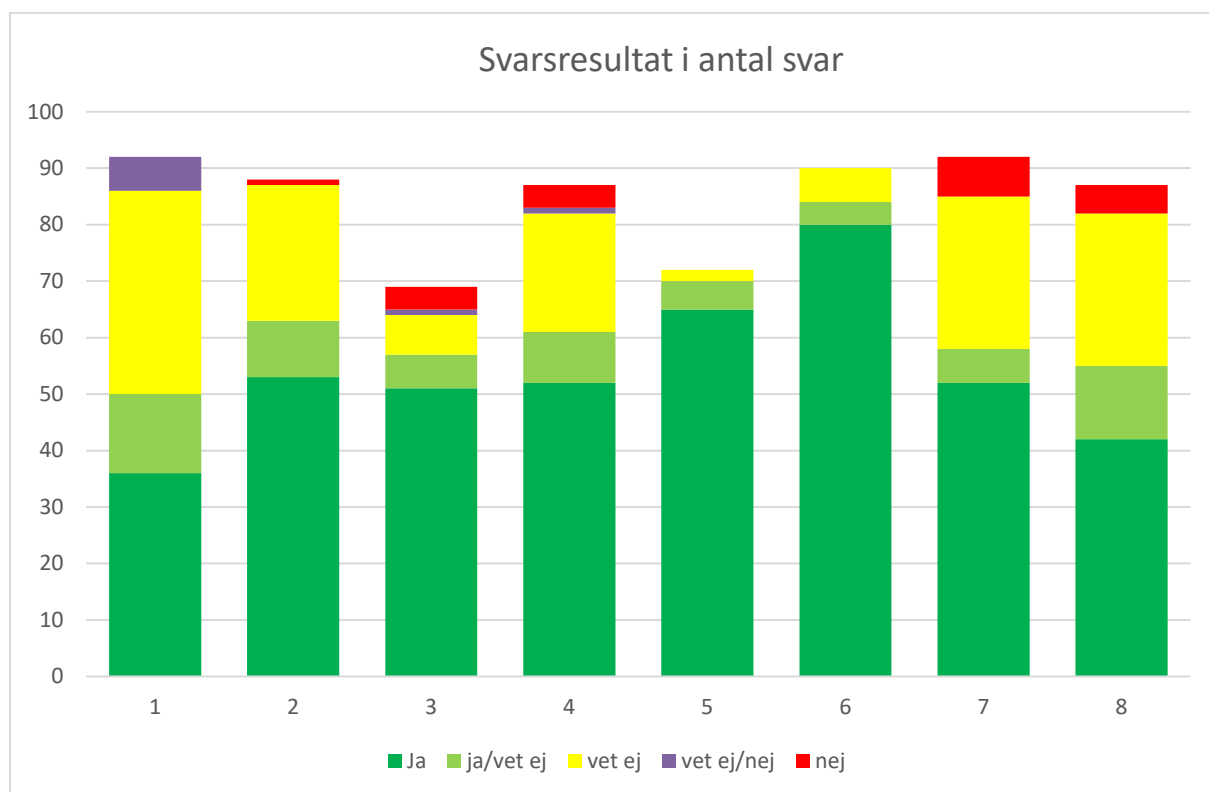
I Skellefteå Pastorat finns det ca 300 föreningar där kommunen är huvudman, dessa vänder sig till barn och unga. Då räknas badhus och andra idrottsanläggningar in.

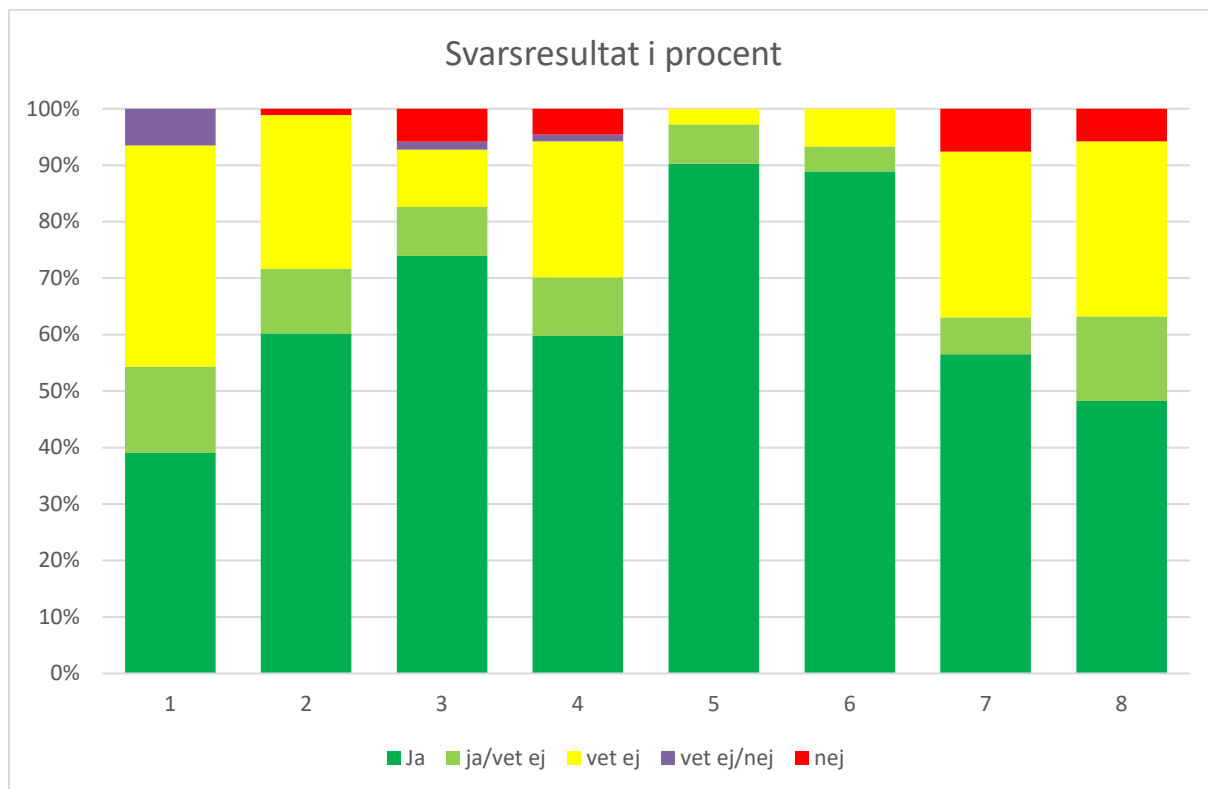
Vi har lämnat ut en enkät till barn och ungdomar mellan 7-18 år boendes i Skellefteå Pastorat, vi skickade ut 100 enkäter och fick in 92 svar, de är redovisade här nedanför.

Frågorna vi ställde är följande;

1. Är kyrkan/församlingsgården/bönhus viktigt för dig?
2. Blir du glad av att komma till kyrkan/församlingsgården/bönhus?
3. Känner du dig sedd när du kommer till kyrkan/församlingsgården/bönhus?
4. Har ni någon andakt/kyrkostund när ni träffas i din grupp?
5. Trivs du i din grupp?
6. Känner du dig trygg i kyrkan/församlingsgården/bönhus?
7. Vill du vara med och bestämma vad ni ska göra när ni träffas?
8. Får du vara med och bestämma vad ni ska göra när ni träffas?

Enkäten ligger som bilaga 1

Undersökningen visar att ungefär hälften tycker att kyrkan är en viktig plats, där man får vara med och bestämma om man vill och att barnen känner sig sedda när de kommer till oss. Mycket stor del svarar att man känner sig trygg och trivs i sin grupp. Det finns även svar som visar att inte alla känner sig sedda när de kommer till oss.

2. Beskrivning

Det finns fyra vägledande principer i barnkonventionen som ligger till grund för hur vi ska forma vår verksamhet: Förbud mot diskriminering (artikel 2), Barnets bästa i främsta rummet (artikel 3), Rätten till liv och utveckling (artikel 6) och Rätten att få komma till tals (artikel 12).

Artikel 14 fastslår barnets rätt till religionsfrihet. Det ska tillgodoses på ett sätt som är förenligt med barnets löpande utveckling. Andlig utveckling och hälsa berörs även i artiklarna 23 (om funktionshindrade barns integrering i samhället), 27 (rätten till levnadsstandard), 32 (om barnarbete) och 17 (om massmedias roll och tillgången till information och material). Dessa artiklar ger oss anledning att fundera kring det sekulära Sverige och i synnerhet skolans möjlighet att ge barnen verktyg för religionsfriheten. Får barn den kunskap och information de behöver för sin andliga utveckling? Barn kan idag växa upp utan att ges möjlighet att lära sig mer än fragment om kristen tro. De vuxna i barnets närhet har inte alltid några förkunskaper att dela med sig av.

Barnet har rätt att skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld (art 19) och mot alla former av sexuella övergrepp (art 34).

Inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym, omänsklig, eller förnedrande behandling eller bestraffning (art 37). Vi läser gärna in Sveriges lag mot barnaga i denna artikel, även om vi vet att andra länder ser det på ett annat sätt (i enlighet med grundtanken i art 41 om att nationella lagar ger barnet större möjligheter att förverkliga rättigheterna). I de fall då vi upptäcker att ett barn agas, anmäler vi detta skyndsamt till myndigheterna.

Flyktingbarnet har rätt till skydd och hjälp (art 22). Vårt arbete med asylsökande familjer har och skall inrikta sig på barnets situation. Vi har blivit erbjudna stiftspengar för utveckling av arbetet med flyktingbarn.

Vi har begränsad möjlighet att ta emot barn med neuropsykiatrisk diagnos (artikel 23). Här krävs kompetens och resurser som vi inte besitter. Under 2015 kommer personalen att erbjudas en utbildningsdag om neuropsykiatriska störningar.

Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som rör det (artikel 12). Barnet skall ha rätt till yttrandefrihet (art 13-14). Barnkonventionen präglas av ett perspektiv, där barn och unga inte längre ses som passiva objekt för vuxnas agerande och ansvarstagande, utan både som objekt och subjekt. Det betyder att barn är aktörer med rätt till delaktighet i beslut som rör deras liv.

Utifrån vår enkät till barn i vår verksamhet ser vi att det finns de som vill vara med och bestämma men inte upplever att de får möjlighet att göra det. Vilket vi bör ta i beaktning enligt artikel 12.

Utifrån Handboken för barnkonsekvensanalys i svenska kyrkan finns det några punkter vi anser att vi som pastorat bör lyfta för att bli mer medvetna om ungas situation gällande;

- Geografiska utmaningar/kommunikation, vi har en stor andel barn som inte bor där kollektivtrafik eller möjlighet till skjuts finns. Hur och när lägger vi vår verksamhet så att den är tillgänglig för så många som möjligt?

- Barn med särskilda behov, har vi anpassningar som gör att så många som möjligt kan vistas i våra lokaler? Hörsel, fysiska och psykiska funktionshinder, synskador mm.
- Psykisk ohälsa och stress, hur kan vi vara en balans i livet när det är så mycket som rycker i våra barn?
- Alkohol och droger, tydligare i våra riktlinjer! Energidrycker på läger?
- Barn som far illa, har vi som personal den kunskap och beredskap för att möta dessa barn? Skyldigheter/utbildning/handledning osv....
- Olika folkgrupper och religioner.

3. Analys

Vi ser att barnfattigdom finns i vårt pastorat. Hur ser vi som kyrka på de familjer som till exempel väljer bort dopet på grund av att det saknas ekonomiska förutsättningar? Vi behöver erbjuda en doppastoral som inte belastar den enskildes ekonomi. Vi som kyrka ser inte dopet som en ekonomisk fråga men för den enskilda familjen kan det bli den avgörande faktorn i ställningstagandet dop eller inte dop.

Vi möter barn som lider av barnfattigdom, vilket ger oss anledning att fundera över kostnader för att delta i verksamheten och priser för måltider och fika (artikel 27). Artikel 4 ger oss anledning att fundera kring resursfördelningen, då vi ser att vissa delar av vårt pastorat kräver mer resurser.

En direkt konsekvens av ekonomisk utsatthet är att många barn inte får en chans till rekreation/aktivitet under sommaren. Treterminssystemet kan ge de barn och unga som inte har möjligheter att "semestra" hemifrån en god upplevelse av sommar. Vi har möjlighet att erbjuda dessa barn ett meningsfullt sommarlov och en upplevelse att dela med sig av när man kommer tillbaka till skolan. Utifrån detta perspektiv är det dock viktigt att se över tjänster, innehåll och utebliven tillsättning av tjänster i pastoratet.

Vi erbjuder både våra medlemmar men också de som inte är medlemmar möjlighet till konfirmation men det vi ser gällande ekonomiska förutsättningar kontra kostnader för olika alternativ är att alla barn inte kan välja den konfirmationsläsning de helst vill. Detta önskar vi att pastoratet uppmärksammar med tanke på artikel 2 i barnkonventionen.

Det är viktigt att lyfta skolarbetet inte bara skolkyrkan utan även det arbete vi gör i låg, mellan och högstadiet. Bibeläventyret, temadagar av olika slag, punktinsatser baserat på efterfrågan från skolan känns både hedrande att de vågar fråga oss och visar på ett förtroende utifrån relationer. Relationer tar tid att bygga men är oerhört viktiga för ett gott samarbete.

Utifrån vår undersökning kan vi även se att många känner sig trygga hos oss, med oss! När de flesta undersökningar visa på ett ökat dåligt psykosocialt mående så som huvudvärk, ont i magen, irritation och dåligt humör kan vi erbjuda en trygg miljö där det finns tillfällen att prata om livet, om det som är svårt men också livets glädjeämnen. Många av dessa symtom finns hos många och ger vi möjlighet att prata om det som är jobbigt kan det vara så att fler känner igen sig, du är inte ensam i det du känner och Gud finna alltid med dig!

4. Beslut och utvärdering

Enkät för barn 7-18 år i Skellefteå pastorat

Ålder 7-12 år

☐

Ålder 13-18 år

☐

Sätt ett kryss på linjen där du tycker att ditt svar passar in!

😊 Ja

😐 vet ej

☹ Nej

Frågor.

- Är kyrkan/församlingsgård/bönhus viktig för dig?

- Blir du glad av att komma till kyrkan/församlingsgård/bönhus?

- Känner du dig sedd när du kommer till kyrkan/församlingsgård/bönhus?

- Har ni någon andakt/kyrkstund när ni träffas i din grupp?

- Trivs du i din grupp?

-
- Känner du dig trygg i kyrkan/församlingsgård/bönhus?

-
- Vill du vara med och bestämma vad ni ska göra när ni träffas?

-
- Får du vara med och bestämma vad ni ska göra när ni träffas?

Övrigt/tankar/funderingar....

Svaren kommer behandlas anonymt och ingå i en sammanställning med 99 andra svar innan de redovisas i Skellefteå pastorats barnkonsekvensanalys för år 2019.

Frågor eller funderingar?

Kontakta;

Linda Lundmark 0910-78 79 36

LisMarie L Bengtsson 0910- 78 79 21